

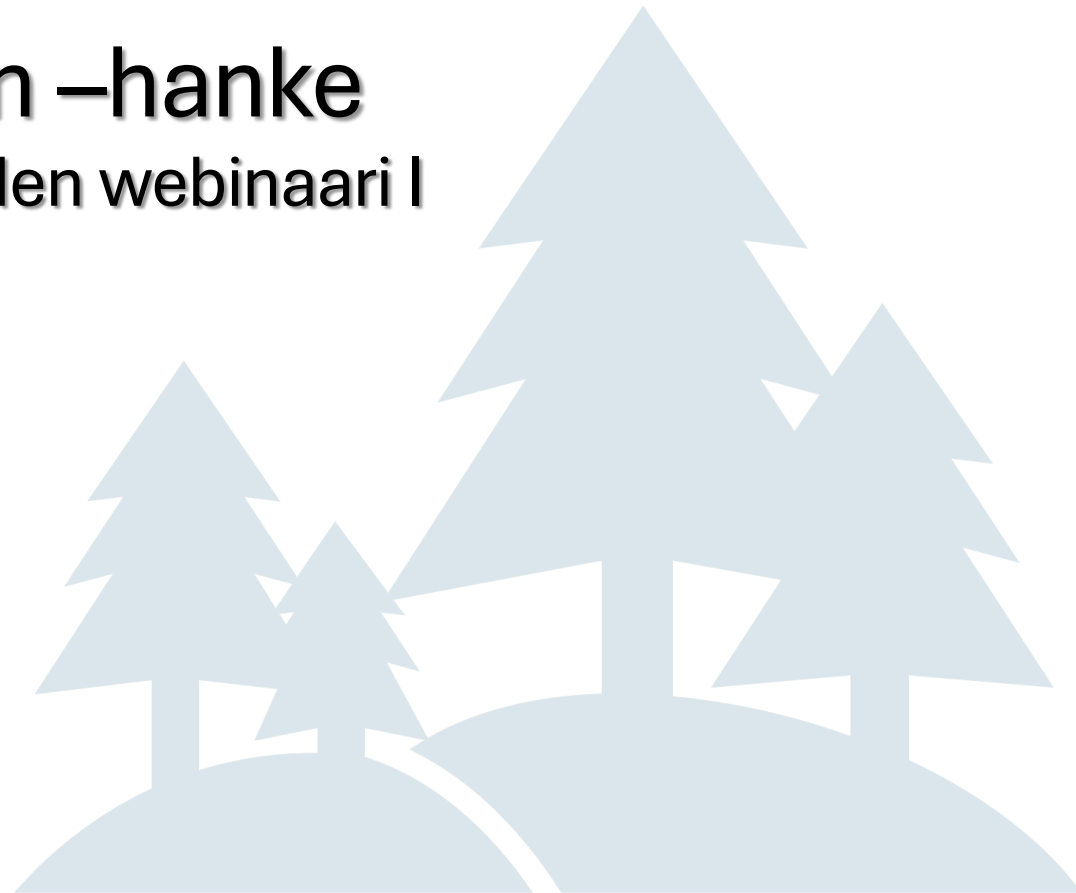
Valuma-alueet kuntoon –hanke

Maa- ja metsätalouden hankkeiden webinaari I

15.5.2025



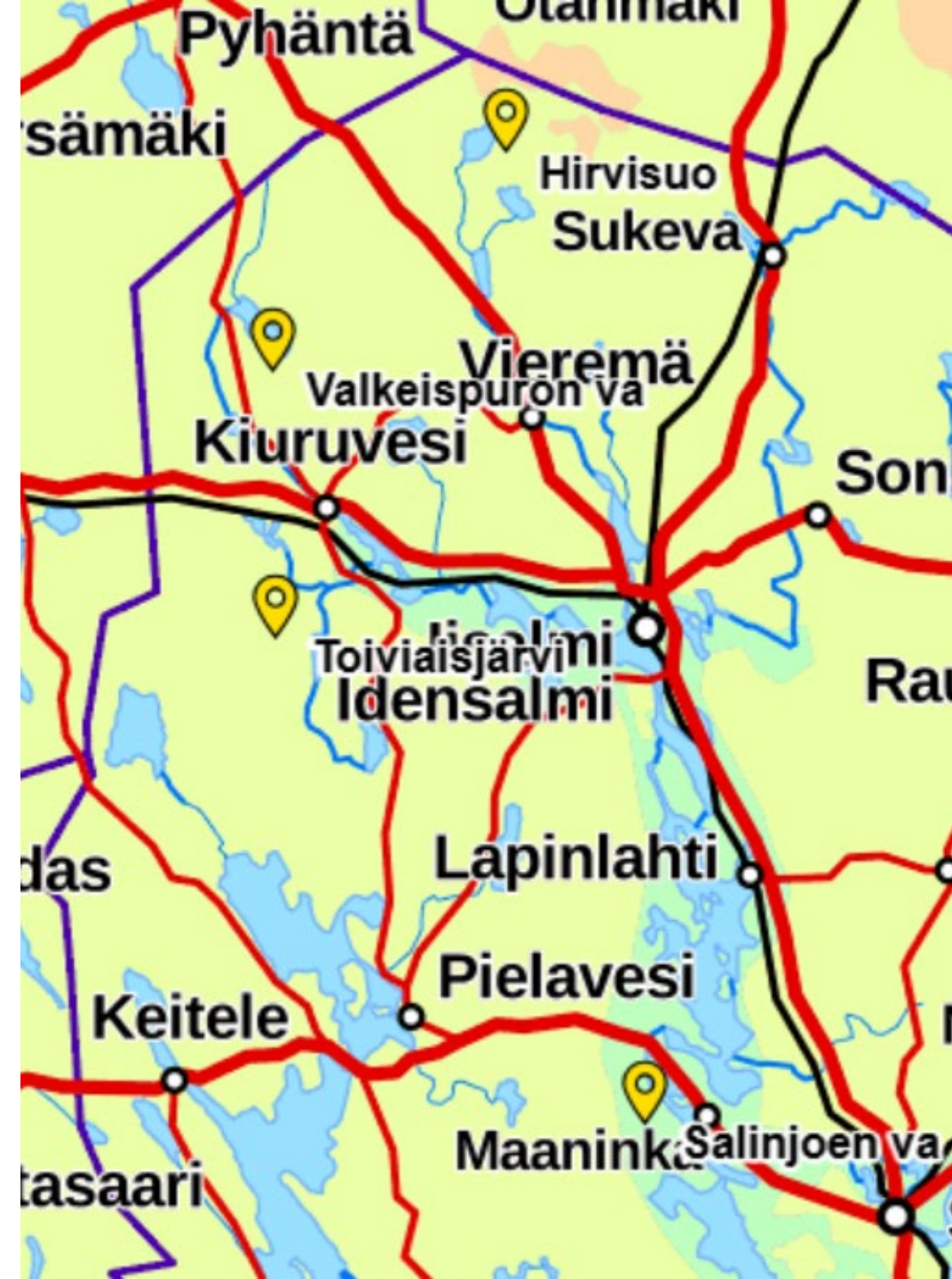
Teija Rantala
Savonia-ammattikorkeakoulu
etunimi.sukunimi@savonia.fi
044 785 5522



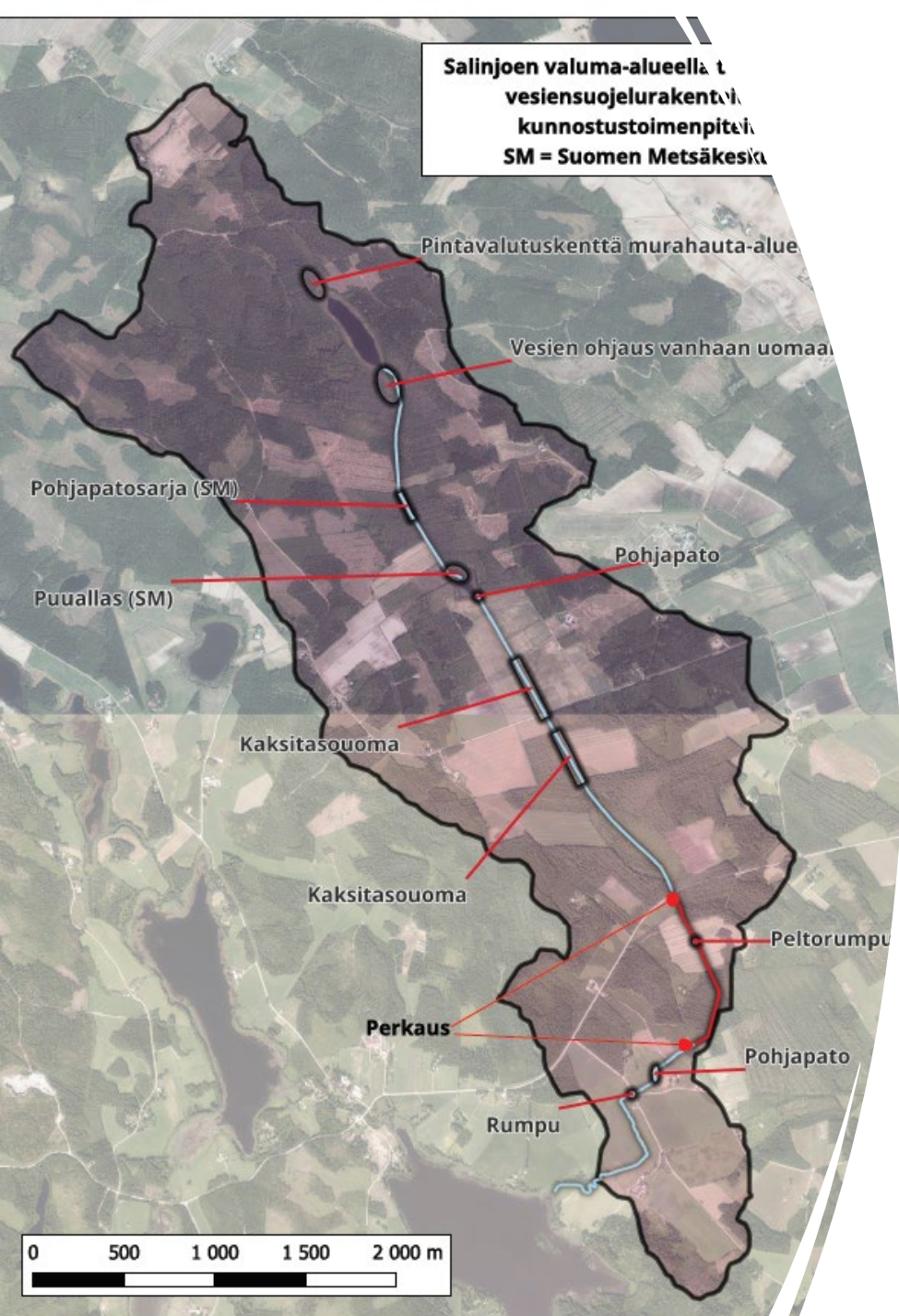
Valuma-alueet kuntoon (Vaku)

3/2023 – 6/2025

- Tuetaan kehitystä kohti parempaa vesien tilaa ja luonnon monimuotoisuutta sekä maa- ja metsätalouden varautumista muuttuvan ilmaston vesiolosuhteisiin.
- Kehitetään maa- ja metsätalouden valuma-alueen vesienhallintaa Pohjois-Savon alueella: Toteutetaan vesienhallinnan ratkaisuja, kehitetään valuma-aluelähtöisen vesienhallinnan koordinoitua.
- Tuotetaan tietoa ja toteutetaan teemaan liittyviä koulutuksia.
- Osatoteuttajat: Savonia-amk, Metsäkeskus, Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys

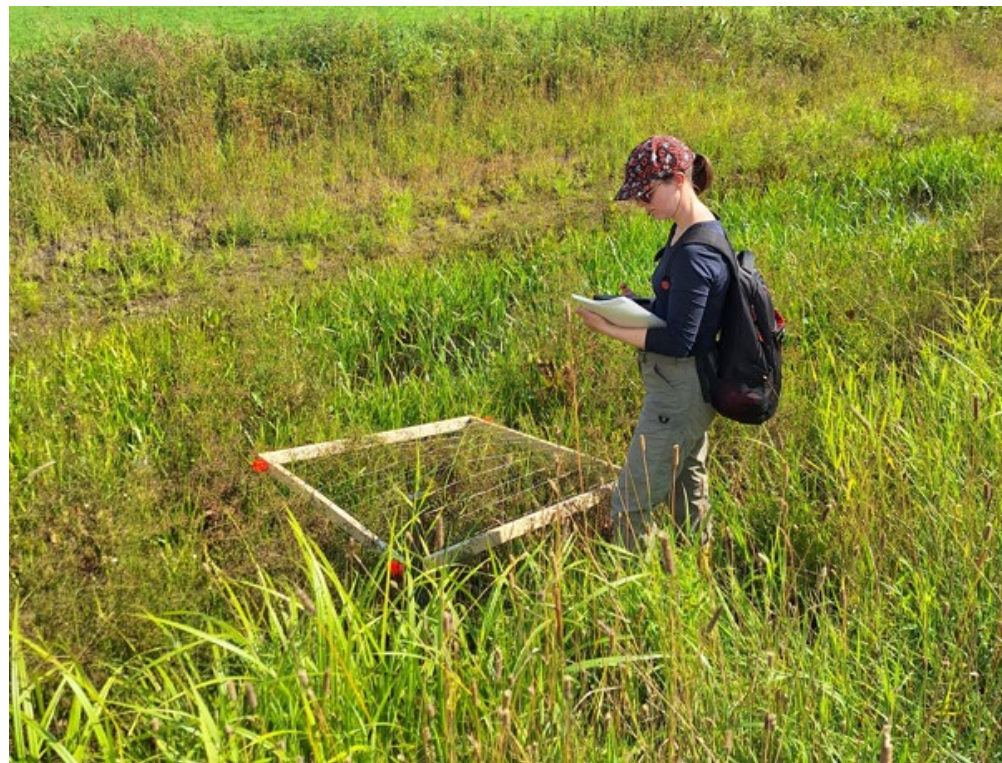


Mitä tehtiin – missä onnistuttiin? Mikä
meni pieleen?



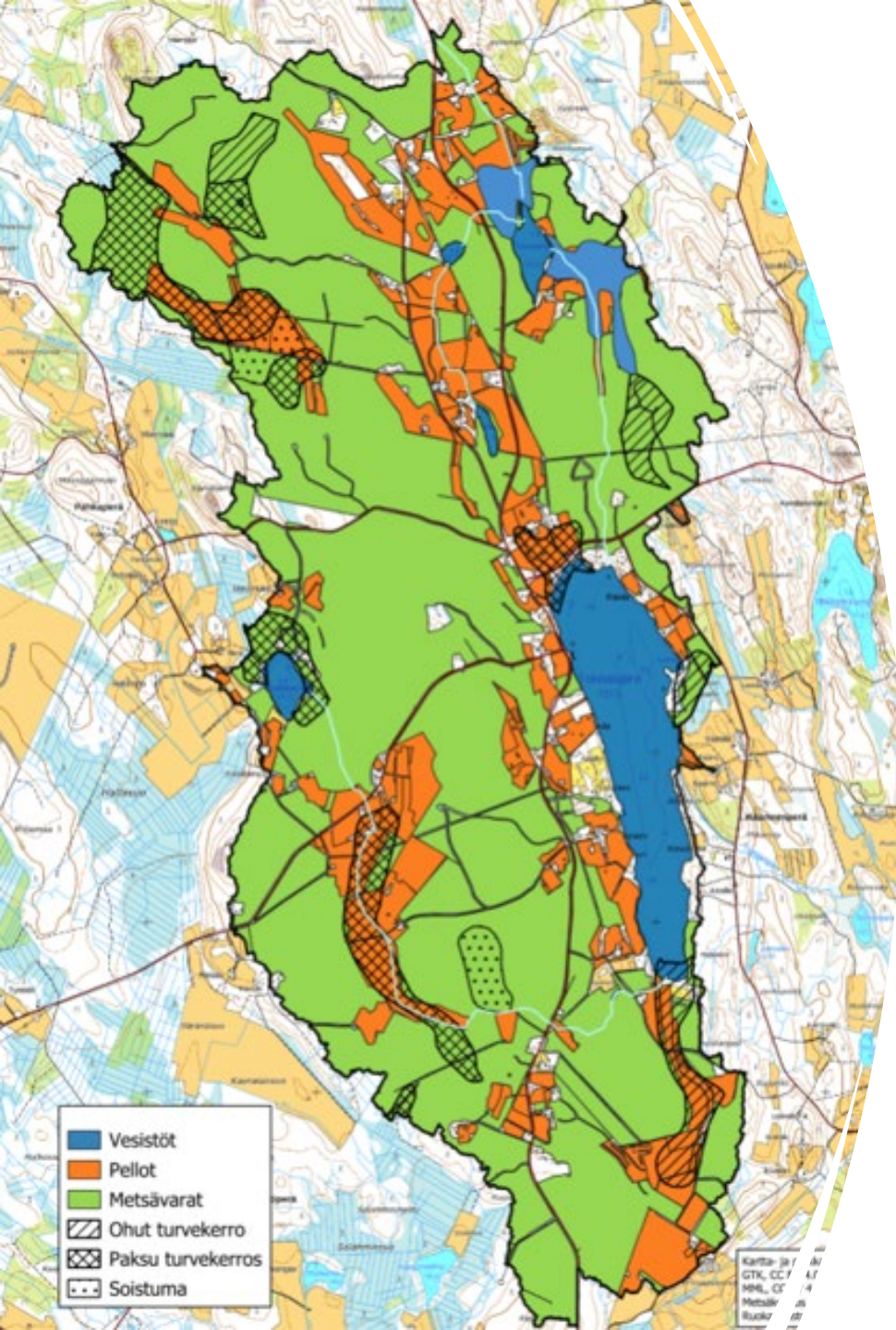
Salinjoen valuma-alue, Kuopio/Maaninka ”valmis” pääuoman osalta: Vesienhallintaratkaisujen kokonaisuus metsästä peltojen halki järvelle.

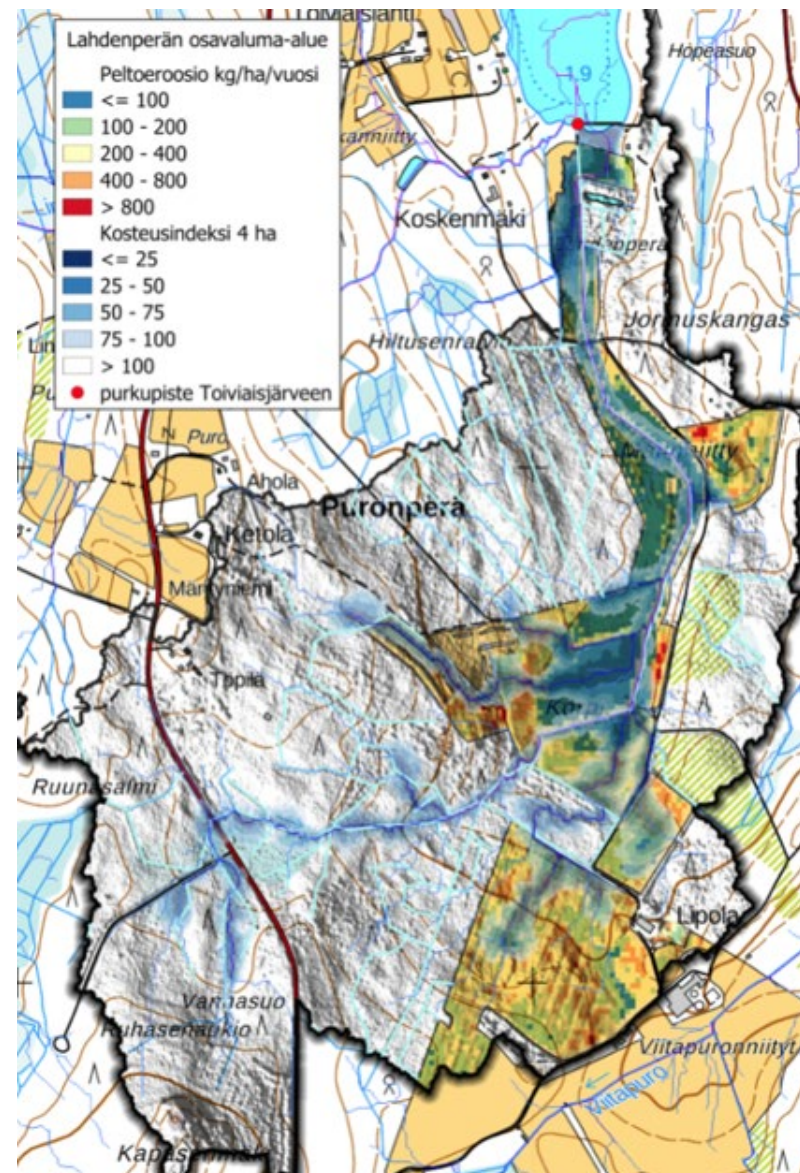
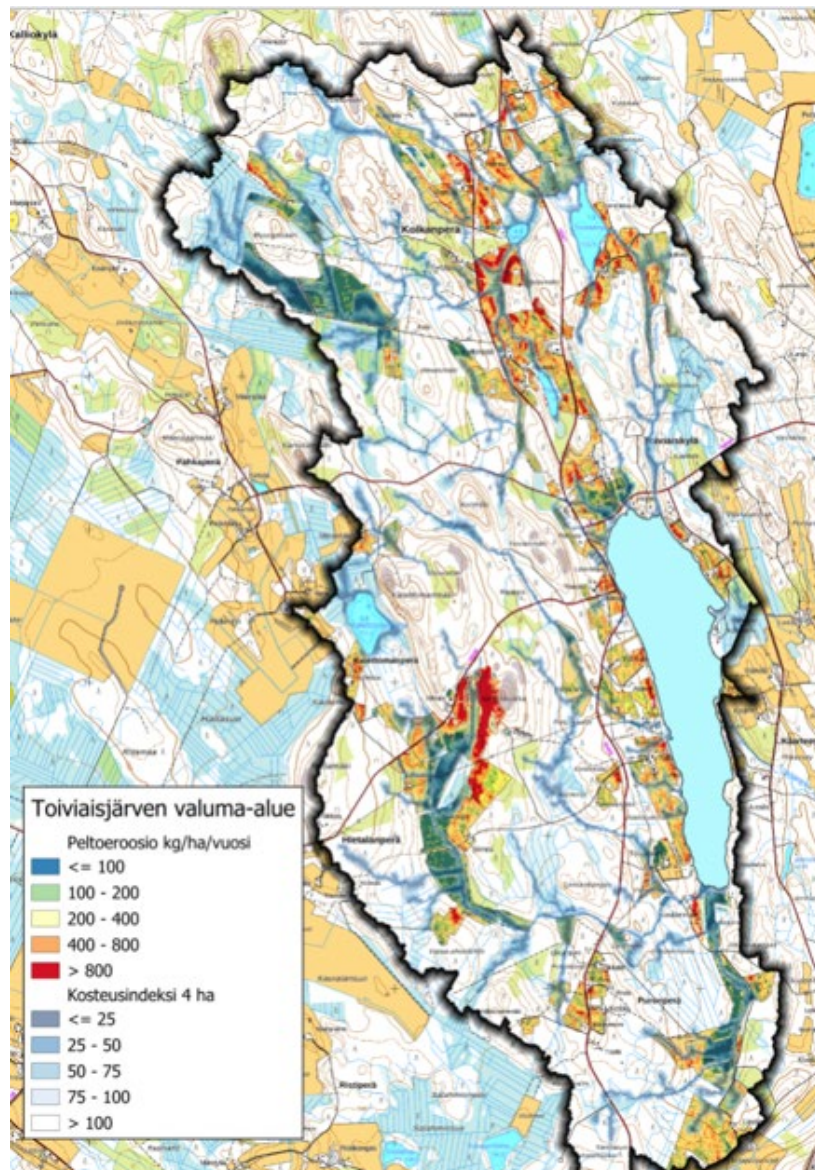
- Aiemmassa hankkeessa mm. kaksitasouomat, peltoalueen pohjapadot, Vakun aikaan metsätalouden luonnohoitohankkeessa mm. pintavalutuskentät, puuallas, pohjapatosarja metsään.
- Kohteesta seurantatietoa kahden hankkeen ajalta 2021 – 2024: virtaama, veden laatu, sääolosuhteet, maaperän kosteus, linnusto, pölyttäjät, kaksitasouomien kasvillisuuden kehittyminen.
- Vaku-hankkeessa suosimulaattorilla metsäkuvioiden tarkastelu: Metsätalouden ojitustarpeet?
- Seuranta alati muuttuvassa kohteessa haasteellista – mikä mentelmä, mitkä laitteet, vaikuttaa mihinkin?
- Kohde toimi hyvin maastokoulutuksen kohteena huhtikuussa 2025.

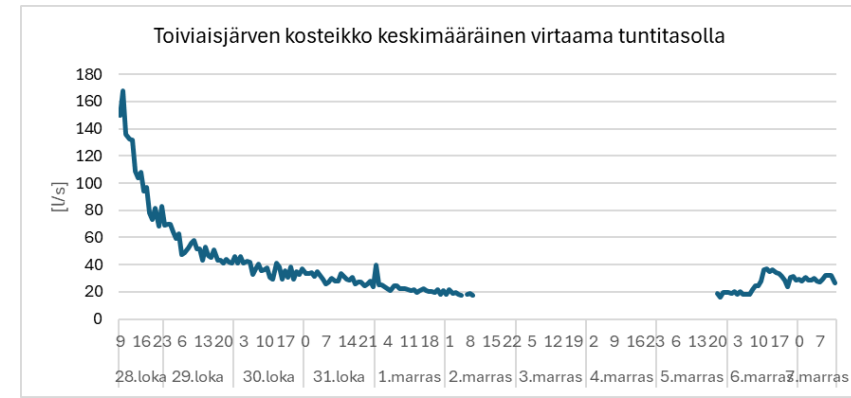
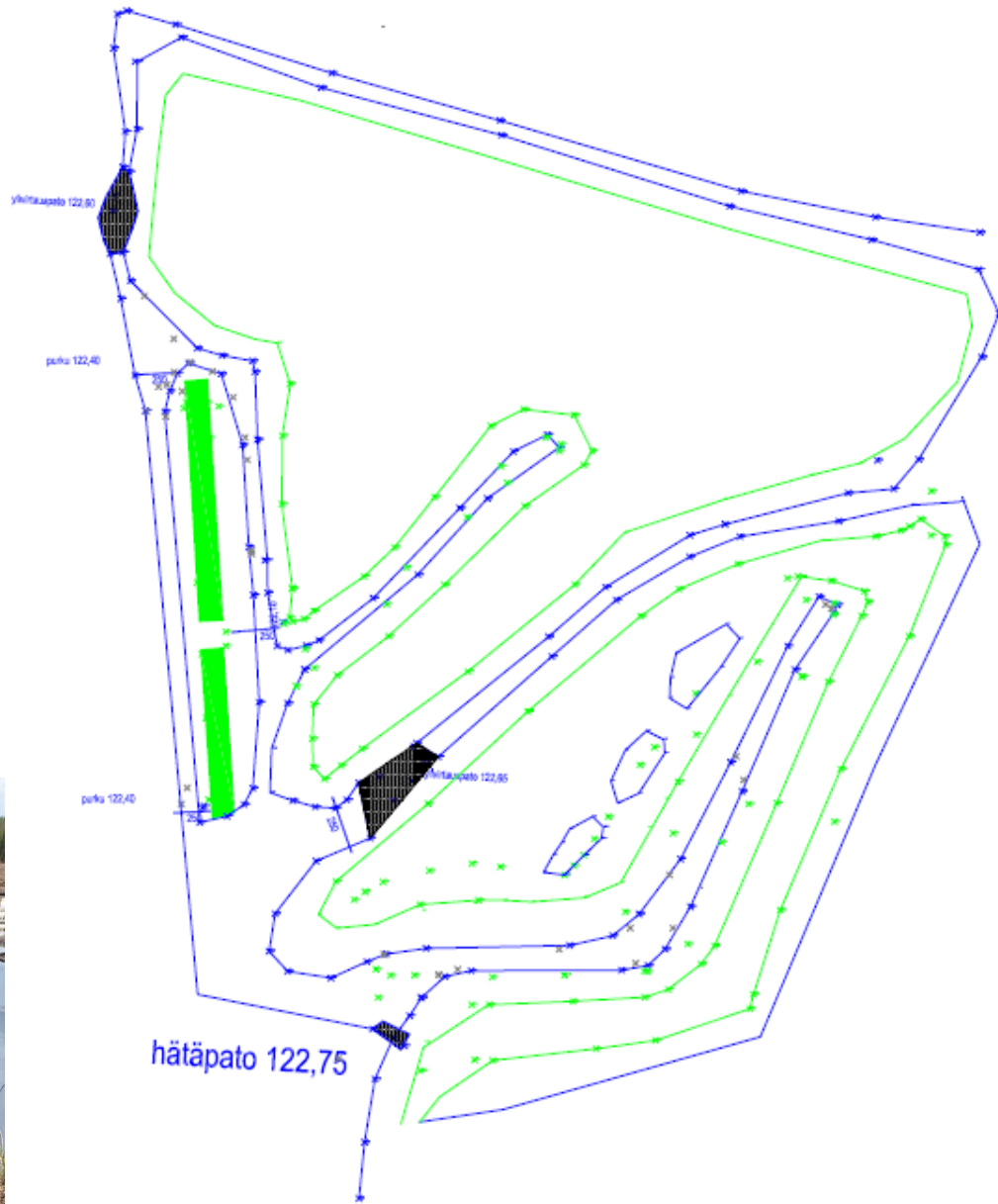


Toiviaisjärven valuma-alue, Kiuruvesi

- Yhteistyö helppoa, aktiivinen järviyhdistys Toiviaisjärven seutu ry
- Paikkatietoaineistojen avulla alueen kartoitus ja osavalua-alueisiin jako.
- Maastotyöt pääuomien varsia kiertäen.
- Maanomistajahaastatteluja ja tupailtoja.
- Eteläinen valuma-alue valittiin toteutukseen: Toteutettiin 1,3 ha kosteikko puupuhdistamolla ja suunniteltiin metsäosuudelle rakenteita veden viivytykseen.







TOIVIAISJÄRVEN KOSTEIKON AVAJAISET

Tervetuloa Kiuruvedelle tutustumaan syksyllä 2024 rakennettuun kosteikkoon ja puupuhdistamoon. Tietoiskut vesienhoito- ja valuma-alueyöstä klo 14.30 ja 17.00.

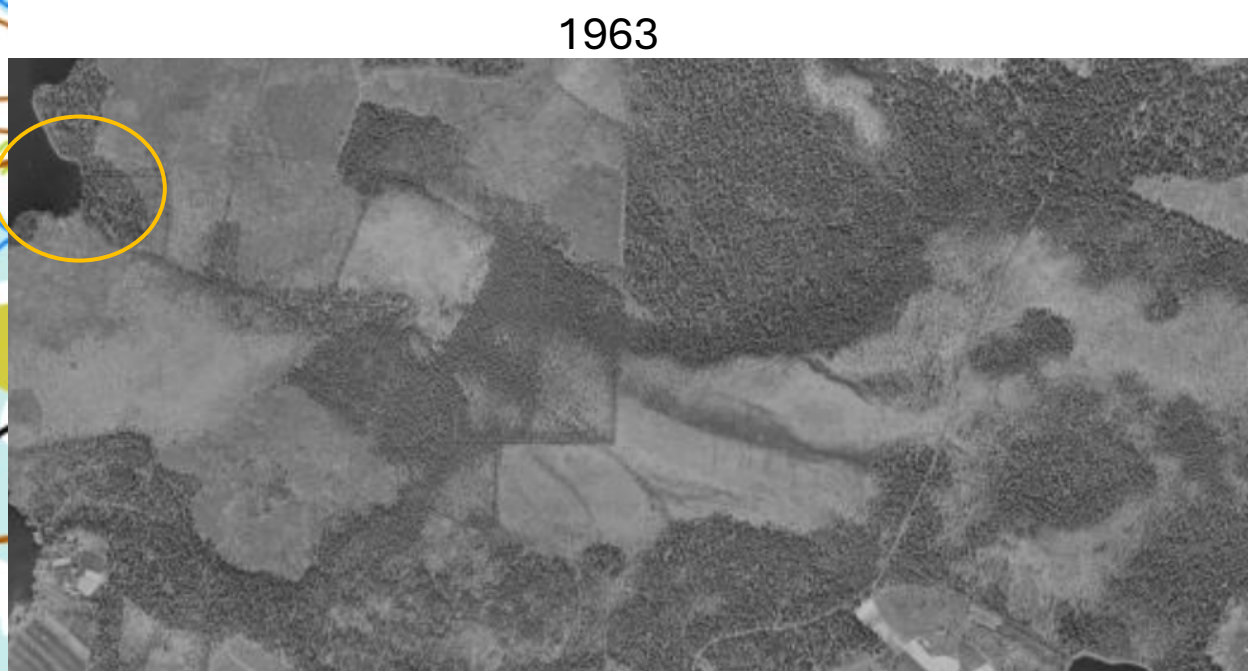
Varustaudu kumisaappailla!

Ajo-ohje: opastus Kaarteenperäntien puolivälistä. Lisätietoja: Teija Rantala 044-7855522

Vedenpalautuskohde, Hirvisuo, Vieremä

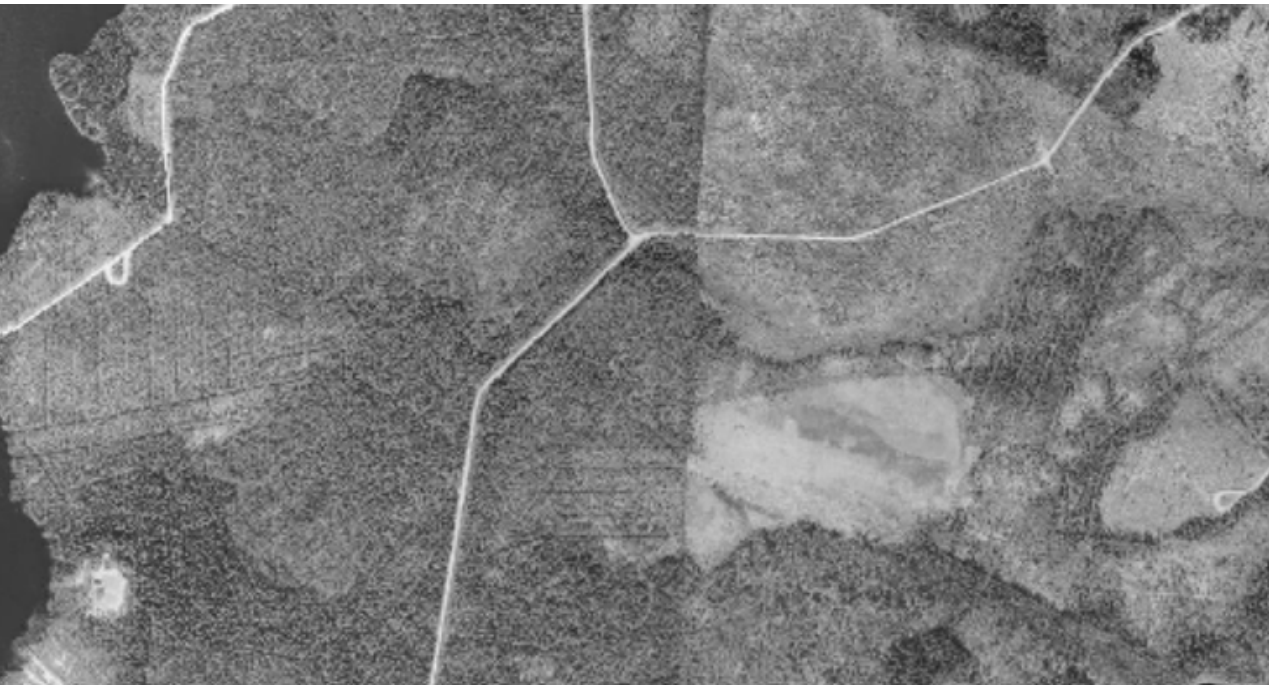
- Seurantaa: pohjavedenpinnan taso, virtaama, lähtötilanne (kasvillisuus). Omat haasteet näissäkin.
- Ojien mahdolliset muutokset ennen seurannan aloitusta?
- Lähtötilannetta tärkeää seurata riittävän pitkään ennen palautuksen tekemistä.
- Suot ovat erilaisia ja tarvitaan seurantatietoa erilaisista kohteista.
- Kunnos-mallin käyttö.





1963

2000



2024



Toimintamallit ja yhteistyö



Tietokortit kestävän maa- ja metsätalouden toimenpiteistä vesien suojelemiseksi

<https://vesi.fi/aineistopaketti/tietokortit-kestavan-maa-ja-metsatalouden-toimenpiteista-vesien-suojelemiseksi/>

Onko vesienhallintatyön sanoma lujittunut kentän käyttöön?

- Hankkeen aikana yleistä kehitystä: Rahoitusmuotojen muuttuminen, koulutusmateriaalien ja koulutustilaisuuksien lisääntyminen, valuma-alue suunnittelun tiekartta ja tilausohje, vesi.fi teemasivut valuma-alue suunnitteluun jne.
- Hankkeen kohteissa ja kohderyhmissä kiinnostusta herännyt, erityisesti kun on henkilökohtaisia tai pienen ryhmän välisiä keskusteluja käyty teemasta.
- Hanketoimijoiden välillä tietoa on vaihdettu ja toiminta on laajentunut.
- Miten maanomistajat saadaan laajasti mukaan? Miten asiantuntijoiden yhteistyö ja viestintä jatkuu?



Millaisia näkemyksiä ja kokemuksia hanke antaa tuleville hanketoimijoille ja rahoittajille?

- Maraton, ei pikamatka – hankkeiden jatkumo. Hankkeita ja kehitystyötä tarvitaan edelleen.
- Miten saadaan riittävän pitkiä rahoituksia? Tärkeää on seuranta eri tasoilla valituissa kohteissa, että tiedetään vaikuttavuudesta - seuranta ennen, aikana ja riittävän pitkään jälkeen toimenpiteiden. Rahoitusprosentin olisi oltava 80 – 100 % monille organisaatioille, että on mahdollista tehdä asiantuntijavetoista kehitystyötä.
- Tärkeää kehittämistyössä: Verkostoituminen (mm. rahoittajan järjestämät tilaisuudet) ja jatkuva uuden oppiminen tärkeää, monipuolinen asiantuntemus, kohteiden priorisointi resurssien ollessa rajallisia.
- Maanomistajien henkilökohtaiset kontaktoinnit ja maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten ja tukipolitiikan tunteminen oleellista. Tukiehtojen olisi hyvä kannustaa vesiensuojeluun.
- Miten maanomistajat ja paikalliset saadaan motivoitumaan, mitkä ovat eri kohderyhmien motivaatiotekijät? Oleellisinta lopulta on, mitä maanomistajat tekevät valuma-alueella.

